

ПРОЄКТ ПРАВИЛ

користування маломірними і малими суднами на водних об'єктах Харківської області зі змінами

(відповідно до статей 8 і 67 Водного кодексу України)

I. ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ МАЛОМІРНИМИ І МАЛИМИ СУДНАМИ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ ОБЛАСТІ

1. Загальні положення

1.1. Правила користування і маломірними (малими) суднами на водних об'єктах Харківської області (далі Правила) розроблені на підставі статей 8-1, 67 Водного кодексу України, Положення про Державну інспекцію України з безпеки на морському та річковому транспорті (Укрморречінспекція) та Положення про Регістр судноплавства України, постанови Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1147 «Про прикордонний режим» (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 08.12.2010 № 1110) є керівним і нормативним документом для місцевих органів державної виконавчої влади, державних інспекторів структурних підрозділів Укрморречінспекції. Регістра судноплавства України та власників маломірних (малих) суден і баз

- стоянки для них.

Просимо слова Держфлотінспекції України замінити на слова Укрморречінспекції України: Розділі 1 п.п. 1.4, 1.7, 2.2, 2.1.2, 2.4.3, 3.1, 3.3, 3.19, 3.20, 3.21, 3.22, 4.1, 4.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3, 5.5, 5.7, 6.2, 6.3, 6.5, 7.1, 7.4, 7.6, 7.16, 8.5. 9.3,

Розділі 2 п.п. 2.1, 2.3, 3.3, 3.21, 3.28, 5.2,

Розділі 3 п.п. 1.2, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5

1.2. Правила є обов'язковими для виконання на території Харківської області для всіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та їх приналежності до міністерств і відомств, громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, які користуються маломірними і малими суднами та плавають на них по річках, озерах, водосховищах, ставках та інших поверхневих водних об'єктах області.

Дані Правила не скасовують вимог інших Правил і нормативних актів, пов'язаних з безпекою судноплавства, дія яких поширюється на всій території України.

1.3. Правила встановлюють основні вимоги до порядку користування та плавання маломірних і малих суден на внутрішніх водних шляхах області, порядку їх реєстрації, взяття на державний облік, при проектуванні, побудові, експлуатації маломірних і малих суден та баз і стоянок для них.

1.4. Первинним водокористувачем (орендарем) можуть вводитись окремі обмеження на загальне водокористування для плавання маломірних і малих суден інших підприємств, організацій, установ, товариств за погодженням органу, який надав йому водний об'єкт в оренду (користування), і територіального підрозділу Укрморречінспекція України.

1.5. Персональну відповідальність за забезпечення безпеки плавання маломірних (малих) суден та безпечну експлуатацію баз стоянок несуть перші керівники, яким належать вказані судна (базы стоянки) або які використовують їх за договорами оренди, заказники, приватні підприємці - власники баз, таборів відпочинку, прокатних пунктів та водних атракціонів. Особи, які порушують вимоги Правил, несуть адміністративну або, кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

1.6. Порядок обліку та тримання на пристанях, причалах і в пунктах базування маломірних суден, інших плавзасобів, їх плавання та пересування у прикордонних районах здійснюється у відповідності з

постановою кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1147 «Про прикордонний режим» (з наступними змінами).

1.7. Державну реєстрацію маломірних (малих) суден, перевірку знань, видачу відповідних посвідчень судноводіям здійснює Державна Інспекція України з безпеки на морському та річковому транспорті (крім рибного флоту).

1.8. Водні об'єкти, на яких дозволяється плавання маломірних (малих), суден, бази стоянки маломірних (малих) суден, місця масового відпочинку населення на воді (пляжі), а також місця, заборонені для плавання маломірних (малих) суден, повинні бути обладнані навігаційними плавучими, береговими знаками і вогнями, а також інформаційними (заборонними, попереджувальними приписними) знаками встановленого зразка. Вказані знаки встановлюються місцевими органами виконавчої влади та власниками баз стоянки підлягають щорічному огляду Державною інспекцією України з безпеки на морському та річковому транспорті перед, початком навігації. Схеми розміщення вказаних знаків та їх технічні характеристики, місця облаштування причалів, пунктів стоянки прогулянкових плавзасобів, як і самі пункти прокату, прогулянкові маршрути узгоджуються з Державною інспекцією України з безпеки на морському та річковому транспорті. Порядок руху маломірних (малих) суден визначається, у разі необхідності, органами місцевого самоврядування та узгоджується з територіальним підрозділом Укрморречінспекції

Облік місць масового відпочинку на воді проводиться згідно з порядком,, установленим постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2002 № 264.

1.9 Терміни та визначення, що містяться в цих Правилах:

- судно - плавучий засіб, спеціально призначений для перевезення людей, вантажів або виконання інших робіт на воді;
 - маломірне судно - самохідне судно з головними двигунами менш як 55 кВт і несамохідні та вітрильні судна валовою місткістю менш як 80 реєстрових тонн, а також моторні судна незалежно від потужності двигунів, або валовою місткістю не більш як 10 реєстрових тонн та несамохідні судна (гребні човни вантажопідйомністю 100 і більше кілограмів, байдарки - вантажопідйомністю 150 і більше кілограмів та надувні судна - вантажопідйомністю 225 і більше кілограмів);
 - мале судно - судно, найбільша довжина корпусу якого не перевищує 24 м, за виключенням буксирів, штовхачів, криголамів, пасажирських, стоянкових суден з більше ніж 12 пасажирами на борті, вантажних суден, що перевозять небезпечні вантажі, вітрильних та вітрильно-моторних суден, несамохідних суден з потужністю первинних двигунів 100 кВт і більше, плав кранів і суден технічного флоту (плав майстерні, земснаряди);
 - моторне або самохідне судно - будь-яке судно, що приводиться в рух механічним пристроєм; несамохідне судно - судно, що не має механічного пристрою для самостійного руху; швидкісне судно - любе судно, крім водотонажного, що може розвинути швидкість 35 км/год. та більше;
 - вітрильне судно - будь-яке судно під вітрилом, у тому числі таке, що має двигун, при умові невикористання його під час руху;
 - внутрішні водні шляхи - річки, озера, водосховища, ставки, канали, а також внутрішні морські води; водний об'єкт - сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна споруда, де зосереджуються води (річка, море, водосховище, канал, ставок тощо); озеро - природна западина суші, заповнена прісними або солоними водами; ставок - штучно створена водойма місткістю не більше 1 млн. куб. м;
 - рибогосподарський водний об'єкт - водний об'єкт (його частина), що використовується для рибогосподарських цілей;
- водойма - безстічний або зі сповільненим стоком поверхневий водний об'єкт;
- повітряний перехід - місця прокладки над водою ліній високої напруги, телеграфного та телефонного зв'язку, нафтогазопроводів, автодорожніх і залізничних мостів тощо;
 - моторним човен - самохідне маломірне судно з підвісними моторами;
 - катер - самохідне судно зі стаціонарним двигуном пасажиромісткістю до 12 осіб, включаючи членів екіпажу;
 - плавання - цілеспрямований рух судна на водних шляхах;
 - стоянкові судна - понтони, наплавні мости, плав доріжки, плав садки, дебаркадери, плав пірси, плав причали, плав готелі, плав ресторани та інші плавзасоби, не призначені для перевезення людей і вантажів;
 - підводні переходи - місця прокладення під водою трубопроводів, тунелів, телефонних, телеграфних, електричних кабелів та їх охоронні зони;
 - земснаряд — спеціальне судно, призначене для проведення днопоглиблювальних робіт і видобутку копалин з дна річок та інших водних об'єктів;
 - пором - самохідний або несамохідний плавзасіб, що використовується на переправах для перевезення з одного берега водного шляху на другий людей, автотранспорту, гужового транспорту, худоби тощо;
 - водозабір - споруда або пристрій для забору води з водного об'єкта;
 - спеціальні плавзасоби - плав крани, плав електростанції, кормороздатчики та інше, гідроцикл або водний мотоцикл - плавзасіб, що використовується для розваг;
 - спортивне судно - будь-яке вітрильне, веслувальне, моторне судно валовою місткістю менше 80 реєстрових тонн, яке зареєстроване і використовується у спортивних цілях.
 - Водні мотоцикли і подібні до них судна - швидкість судна довжиною до 4 метрів, з первинним двигуном, спроектовані для руху по поверхні води в перехідному або глісуючому режимах і управління якими виконується однією особою, призначені для перевезення однією або декількох осіб, що знаходяться на плавзасобі сидячи на спеціальних сидіннях, стоячи, на колінах або в іншому положенні, що відрізняється від положення усередині плавзасобу. Зазначений термін охоплює плавзасоби з такими назвами: водний мотоцикл, водний скутер, джет, гідроцикл.
 - Комерційне перевезення пасажирів - водні прогулянки, екскурсії, регулярні і не регулярні рейси між причалами або портами, експлуатація судна на стоянці й інші види комерційної експлуатації судна з пасажирами на борту, що здійснюється на підставі отриманої ліцензії відповідно до чинного законодавства.
 - Водний атракціон - вид розважального об'єкту на воді - водна споруда чи пристрій, споруджені для розваги (розвага - активна діяльність, в результаті здійснення якої людина одержує задоволення)

- Навчальне судно - спеціально обладнане судно, призначене для здійснення практичного навчання осіб, що пройшли відповідну теоретичну підготовку. На такому судні учні, яких використовують на штатних місцях або як дублерів, якщо їх численність не більш 12 чоловік, вважаються спец персоналом.
- Патрульне судно - судно, що може використовуватися наглядовими, міліцейськими, митними, рятувальними й іншими службами.
- Пасажирське судно - самохідне або несамохідне судно, включаючи стоянкове судно, призначене для експлуатації з перебуванням на ньому більше 12 пасажирів.

Швидкісне судно- будь-яке судно, крім водотоннажного, яке може розвинути швидкість 50 км/го та більше.

Плавдача - несамохідне або самохідне судно, обладнане для проживання людей при відпочинку на воді.

Понтон - несамохідне палубне судно, яке використовується як один понтон або зєднання понтонів у якості причалів, плавучих переходів і переправ, для підтримки рефулерних трубопроводів і т.ін.

Риболовецьке судно - судно, призначене і спеціально обладнане для ведення водяного промислу або для промислу й обробки об'єктів промислу.

Роз'їзне судно - самохідне судно, призначене й обладнане для перевезення і роз'їздів службових осіб або екіпажів суден, у кількості не більше 12 чоловік, виключаючи екіпаж судна.

«банан» і подібні - несамохідні надувні судна, що буксируються моторним судном і призначені для нетривалої водяної спортивно-розважальної прогулянки пасажирів, які сидять на обладнаних місцях на надувному корпусі судна зверху.

Весь перелік названих та всіх інших, як самохідних, так і несамохідних суден та інші плавучі споруди, плавзасоби, що виходять на воду, підлягає дотриманню вимог цих Правил.

До цього переліку з приводу безпеки судноплавства відносяться дошки для серфінгу і віндсерфінгу, в тому числі із приводом, каное, водні лижі і санки, шайби, що буксируються, гідро циклами і підводні апарати, у тому числі із приводом.

1.10 Контроль за виконанням цих Правил здійснюється Укрморрічінспекцією, Регістром судноплавства України в тісній взаємодії з відповідними органами місцевого самоврядування та виконавчої влади, громадськими організаціями, діяльність, яких пов'язана із забезпеченням правопорядку та охорони життя на воді, органами Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, рибоохорони, охорони навколишнього природного середовища, прикордонними військами та ін.

Вимоги Інспекції є обов'язковими для виконання всіма судновласниками, судноводіями, а також посадовими особами, відповідальними за експлуатацію, використання цих суден та їх утримання на базах стоянок маломірних і малих суден.

2. Обов'язки власників маломірних і малих суден та посадових осіб, відповідальних за їх експлуатацію

2.1. Керівники підприємств, організацій, установ, які мають на балансі, або під охороною маломірні і малі судна, повинні:

2.1.1. Відповідати за їх зберігання, експлуатацію, державну реєстрацію та внутрішній облік.

2.1.2. Призначати своїми наказами посадових осіб, відповідальних за використання і експлуатацію маломірних і малих суден.

2.2. Керівники підприємств, організацій, установ, приватні підприємці які займаються промисловим ловом риби, проведенням гідротехнічних та підводних робіт на ділянках річок і водосховищ де використовуються маломірні і малі судна повинні обставляти знаками; розташування човні, земснарядів, плавучих механізмів та агрегатів, знаряддя для вилову риби погоджуючи ці роботи з територіальним підрозділом Укрморрічінспекції.

2.3. Призначати осіб, відповідальних за безпеку на воді, громадський порядок та охорону навколишнього середовища, при проведенні екскурсій, колективних виїздів на відпочинок, змагань та інших заходів на маломірних і малих суднах.

2.4. Установи і організації галузі фізкультури та спорту, керівники спортивних баз, водних станцій зобов'язані:

2.4.1. Реєстрацію, технічний огляд спортивних суден проводити згідно з чинним законодавством.

2.4.2. Проводити змагання, тренування, свята на воді, на акваторіях, що спеціально відведені для цього місцевими органами влади і закриті для судноплавства інших (неспортивних) суден.

2.4.3. Отримати дозвіл від територіального підрозділу Укрморрічінспекції за необхідності за 5 днів проведення змагань на акваторіях, що не визначені для подібних заходів.

2.4.4. Визначати осіб, відповідальних за безпеку людей та плавзасобів, на період проведення спортивних заходів, позначати (огороджувати) акваторію буйками та виставляти пости для забезпечення безпеки плавання спортивних суден.

2.4.5. Виконувати судноводіям чинні Правила плавання на внутрішніх водних шляхах України при здійсненні переходу спортивних суден від місць базування до місць проведення змагань і в зворотному напрямку.

2.4.6. Категорично заборонити проведення тренувань на спортивних суднах та вихід у плавання спортивних суден усіх видів в період закриття навігації.

3. Реєстрація суден та атестація судноводіїв

- 3.1. Державна інспекція України з безпеки на морському та річковому транспорті здійснює реєстрацію та зняття з обліку всіх самохідних суден згідно постанови Кабінету Міністрів України №1069 від 26 вересня 1997 року, крім суден рибного флоту. МВС, СБУ,МО.
- 3.1.1 Атестація судноводіїв, реєстрація байдарок, катамаранів, каяк та інших спортивних суден, перелік видів яких затверджує МОН молодьспорт за погодженням з Міністерством інфраструктури, згідно постанови Кабміну № 1069 від 26.09.1997, здійснюється в спорткомітетах Харківської обласної Ради
- 3.1.2 Всі спортивні судна повинні бути віднесені до баз стоянок з додержанням відповідних вимог.
- 3.1.3 Персонал повинен бути атестованим, мати дозвіл на проведення тренувань та відповідні посвідчення, а самі весільні човни забезпечені всім необхідним згідно вимог безпеки судноплавства.
- 3.1.4 Проведення комерційної діяльності з прокату спортивних суден підприємцями здійснюється з дозволу департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, узгоджується у відповідних структурах райдержадміністрації, а маршрути руху погоджуються з територіальним підрозділом Укрморрічінспецією.
- 3.2. Власники маломірних суден зобов'язані зареєструвати належні їм плавзасоби протягом 2 тижнів після їх придбання, одержання або виникнення обставин, що потребують внесення змін в реєстраційні документи.
- 3.3 Вихід на воду та користування маломірними суднами без відповідної реєстрації та дозвільних документів як для місцевих жителів так і тимчасово відпочиваючих - заборонено.
- 3.4 Облік маломірних (малих) суден, його випускний режим у прикордонних смугах регламентується Постановою КМ України № 1147 «Про прикордонний режим зі змінами від 8 грудня 2010 р.№ 1120»
- 3.5 Реєстрація у Судновій книзі України здійснюється згідно постанови Кабінету Міністрів України №1069 від 26 вересня 1997 року
- 3.6 Для реєстрації суден, власниками яких є фізичні особи, що були побудовані або придбані, але не зареєстровані в належний час, та на які не збереглися первинні документи, що підтверджують законність придбання суден, повинна надаватись довідка виконавчим комітетом міських, селищних і сільських рад, яка підтверджує належність (власність) судна.
- До реєстрації приймаються плавзасоби, які відповідають встановленим вимогам безпеки плавання по плавучості, стійкості, висоті надводного борту та вантажопідйомності і технічного огляду Регістра судноплавства України.
- 3.7 Дублікати втрачених судових реєстраційних документів видаються після розгляду заяви про їх втрату та опублікування за рахунок судовласника в газеті оголошення про втрату цих документів, та визнання їх недійсними.
- 3.8 Виключення судна з Суднової книги України здійснюється шляхом припинення записів про його реєстрацію і вилучення судових реєстраційних документів.
- 3.9 Виключення судна з Суднової книги України здійснюється:
- у разі втрати судном права плавання під Державним прапором України;
 - у разі загибелі судна або зникнення його безвісно;
 - у разі визнання судна непридатним для подальшої експлуатації.
- 3.10 Підставою для виключення судна є письмова заява, яку судовласник подає до відповідного органу державної реєстрації суден, яким воно було зареєстроване.
- Заява подається за довільною формою із зазначенням причини, яка викликає необхідність виключення судна з Суднової книги України. При цьому до заяви додаються судові реєстраційні документи та документ, що підтверджує сплату встановлених зборів.
- за бажанням судовласника орган реєстрації видає свідоцтво про виключення судна з Суднової книги України затверженого зразка.
- 3.11 На зареєстровані судна видаються судові білети, які є документом на право власності, присвоюються реєстраційні державні бортові номери.
- 3.12 Державні бортові номери наносяться контрастною фарбою на бортах з двох сторін на відстані $1/4$ довжини судна від його носової частини (форштевня), а на вітрильні - у верхній частині. Присвоєні реєстраційні номери наносяться на весла, рятувальні засоби.
- Висота букв і цифр бортових номерів повинна бути не менше 100-150 мм, товщина - не менше 15 - 20 мм.
- 3.13 Маломірні і малі судна підприємств, організацій та установ повинні знаходитися на відомчих базах і стоянках, обладнаних власниками відповідно до вимог Правил по утриманню баз стоянок маломірних (малих) суден.
- 3.14 Про обладнання стоянок особистих човнів власників у прибережних смугах приймається рішення міської (селищної, сільської) ради. Списки власників маломірних суден на території ради повинні знаходитись у відповідних виконкомках та дільничних інспекторів міліції.
- 3.15 Відомості про кількість маломірних і малих суден на території області (району) повинні знаходитись у відповідних структурах МНС на місцях.

3.16 Перереєстрація проводиться у разі зміни власника судна (зміни юридичної назви, прізвища, імені та по батькові) та зміни даних, занесених в судовий білет та свідоцтво про придатність судна для плавання, внаслідок його переобладнання.

3.17 Перереєстрація проводиться на підставі письмової заяви власника, судового білета, свідоцтва про придатність судна для плавання, акта технічного огляду судна і паспорта (доручення) власника.

3.18 Атестація та дипломування судноводіїв на право керування моторними та парусними суднами, посадових осіб, які працюють на земснарядах, поромних переправах та інших плавзасобах для виробничих цілей, проводиться кваліфікаційними комісіями **Укрморрічінспекції** згідно з вимогами Положення про атестацію та дипломування судноводіїв.

3.19 До атестації допускаються особи, яким виповнилося 18 років і які пройшли медогляд у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України, а також теоретичну та практичну підготовку відповідно до навчальних планів і програм на курсах і в учбових закладах, зареєстрованих в територіальних підрозділах Укрморрічінспекції.

3.20 Реєстрація, перереєстрація, зняття з обліку суден проводиться за умовами оплати зборів передбачених наказом Мінтрансу № 93 від 27.03.1998 року.

3.20.1 Технічний огляд суден проводиться Регістром Судноплавства України.

3.21 Судноплавний нагляд за маломірними і малими суднами (крім військових суден, суден МВС, СБУ) здійснюється територіальними підрозділами Укрморрічінспекції.

4. Користування маломірними і малими суднами

4.1. До управління моторними та вітрильними суднами допускаються особи, які досягли 18-річного віку, мають свідоцтва на право управління ними, видані **Укрморрічінспекцією**. Маломірні і малі судна можуть використовуватися тільки власниками, за якими вони зареєстровані, або громадянами, яким вони передані у тимчасове користування за дорученням, взяті напрокат або в оренду, **при наявності відповідних документів**.

4.2. До експлуатації на водних об'єктах допускаються технічно справні маломірні і малі судна, що зареєстровані, пройшли щорічний техогляд.

4.3. Судна, що використовуються на водних об'єктах у темний час доби, повинні бути обладнані прожекторами, бортовими і топовими вогнями, пристроями для подачі звукових сигналів і дзвонами відповідно до вимог Правил плавання по внутрішніх водних шляхах України.

4.4. усі судна, що зберігаються на березі, повинні прикріплюватися до металевих, залізобетонних палів цепом (тросом) і замикатися на замок.

Весла, підвісні мотори, рятувальні засоби та інше шкіперське знаряддя повинне зберігатися у замкнутих на замок приміщеннях, ключі від яких зберігаються у власника суден. Забороняється прив'язувати судна до дерев та кущів.

4.5. Маломірні і малі судна підприємств, що використовуються для виробничих потреб (земснаряди, баржі, риболовні човни і катери, кормоздавачі, очеретокосарки, дебаркадери тощо), наказами власника закріплюються за окремими посадовими особами (судноводіями, матросами), які несуть відповідальність за збереження і експлуатацію відповідно до вимог цих Правил.

4.6. Особи, які користуються маломірним або малим судном, взятим напрокат, несуть відповідальність за порушення цих Правил відповідно до чинного законодавства.

4.7. Особі, яка бере маломірне або мале судно напрокат з баз відпочинку (прокатних пунктів), баз Українського товариства мисливців та рибалок, взамін судового квитка власником може видаватися жетон, на якому повинен бути нанесений номер судна і назва власника (бази).

Передача маломірних або малих суден, взятих напрокат для користування однією особою, іншій особі забороняється.

4.8. Веслові човни, водні велосипеди видаються напрокат (для користування) особам, яким виповнилося 16 років, а моторні човни і катери, водні мотоцикли і вітрильні судна - особам, яким виповнилося 18 років і які мають свідоцтва на право керування моторними чи вітрильними суднами відповідної категорії.

Користуватися весловими човнами і водними велосипедами, моторними і вітрильними суднами особам, яким не виповнилося відповідно 16 і 18 років, дозволяється під наглядом батьків, тренерів чи викладачів під час навчання. Відповідальність за порушення порядку плавання покладається на батьків, тренерів та викладачів.

4.9. Крім рятувального круга, для кожного пасажира і судноводія на маломірному і малому судні мають бути індивідуальні засоби (жилети, нагрудники).

Особи, які не вміють плавати, і діти віком до 10 років під час руху маломірного або малого судна повинні бути одягнуті в рятувальні засоби.

Забороняється користуватися вітрильними дошками та іншими вітрильними суднами, не одягнувши рятувальні засоби.

4.10. При використанні маломірних і малих суден для водозаборних робіт вони мають бути обладнані пристроями для спуску і підйому водозабора, зв'язку з ним та подання сигналів під час роботи під водою, такі види робіт обов'язково погоджувати з територіальним органом Укрморрічінспекції

При проведенні водолазних робіт на маломірному або малому судні встановлюється щит з двома прапорцями "А" за міжнародним зводом сигналів та сигнальні буї.

4.11. У кокпіті маломірного або малого судна на видному місці контрастною фарбою наноситься його пасажиромісткість, визначена у свідоцтві про придатність для плавання.

Для контролю за навантаженням та осадкою маломірного або малого судна, що використовується для перевезення вантажів, на його бортах контрастною фарбою наноситься вантажна ватерлінія.

Вантажна ватерлінія і мітки осадок наносяться на бортах земснарядів, поромів, дебаркадерів, барж, плавдач, плавготелів, плавресторанів, плавкранів та інших стоячих суден.

4.12 Для кожної посадової особи екіпажу маломірного і малого судна повинна бути посадова інструкція з охорони праці, а також визначені обов'язки при суднових тривогах.

4.13. При виконанні суднових робіт залежно від умов праці члени екіпажу повинні користуватися засобами індивідуального захисту, а саме: спецодягом, спецвзуттям, засобами захисту рук, голови, обличчя, очей, органів слуху, дихання, запобіжними пристроями.

4.14. Рятувальні засоби, що використовуються на маюмірних і малих суднах, мають бути технічно справні, без тріщин і розривів, мати відтінок помаранчевого кольору.

Вішою фарбою на них наносять реєстраційний номер судна, якому вони належать, дату останнього огляду і випробування.

Випробування і технічні огляди рятувальних засобів проводять відповідно до вимог правил користування рятувальних засобів.

4.15. Категорично забороняється користуватися рятувальними засобами, що не забезпечують безпеку на воді.

4.16. Власники суден і судноводії зобов'язані забезпечити безпеку пасажирів під час посадки, вміти надавати допомогу тому, хто тоне.

До того, хто тоне, потрібно підходити носовою частиною човна, щоб вона була проти вітру, течії, тобто запобігаючи навалу на потерпілого.

4.17. Маломірні і малі судна, затримані як такі, що не відповідають вимогам безпеки плавання, а також наносять шкоду навколишньому середовищу під час їх експлуатації або вилучені у осіб, які перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, утримуються на штрафних майданчиках за рахунок власників. Положення про штрафні майданчики розробляються та затверджуються районними державними адміністраціями.

4.18 Забороняється знаходження на території бази човнів без бортових номерів та не приписаних до бази, окрім службових, на що складається відповідний Акт.

4.19 В населених пунктах, безпосередньо розміщених територіально близько берегової лінії, виконавчими органами влади своїм рішенням створюються місця стоянок, облаштування яких аналогічне вимогам до баз які також можуть використовуватись як штрафні майданчики.

5. Порядок облаштування прокатних пунктів водних атракціонів

5.1 Порядок облаштування прокатних пунктів розроблений відповідно до вимог Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародних правил запобігання зіткненню суден (МППЗС-72), «Положення про Державну інспекцію України з безпеки на морському та річковому транспорті», затвердженого Указом Президента України від 08.04.2011 року № 447 та інших нормативно-правових актів, що регламентують безпеку судноплавства та охорону людського життя на воді.

5.2 Порядок обладнання та використання прокатних пунктів.

5.2.1 Прокатні пункти розміщуються в місцях, визначених місцевими органами самоврядування за погодженням з територіальними підрозділами Укрморречінспекції.

5.2.2 Прокатні пункти розміщуються на берегових ділянках за умови відповідності ділянки вимогам безпеки судноплавства. Відповідність вимогам безпеки судноплавства узгоджується з територіальними підрозділами Укрморречінспекції.

5.2.3 Власнику прокатного пункту для здійснення діяльності потрібно мати наступні документи:

- дозвіл на розміщення прокатного пункту, виданий місцевим органом самоврядування;
- правостановлюючі документи власника (Свідоцтво про державну реєстрацію; Свідоцтво платника податків тощо);
- акт перевірки прокатного пункту територіальним підрозділом Укрморречінспекцією з позитивними висновками (додаток 1);
- у разі здійснення перевезень пасажирів - відповідну ліцензію на право провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів і вантажів річковим, морським транспортом;
- у разі використання підйомно-буксирвальних систем - свідоцтво про рівень підготовки на виконання діяльності по наданню певних послуг з використанням підйомно- буксирвальних систем, видане відповідним кваліфікаційним товариством.

- суднові документи на маломірні (малі) судна, які використовуються на прокатному пункті: суднові білети (Свідоцтва про право власності, Свідоцтва про право плавання під Державним прапором України), чинні свідоцтва про придатність суден до плавання;
 - Копії свідоцтв на право управління судноводіїв, які експлуатують маломірні (малі) судна на прокатному пункті;
 - сертифікати на плавзасоби, які експлуатуються на прокатному пункті;
 - Копії посвідчень матросів-рятувальників сезонного рятувального посту, які працюють на прокатному пункті.
- Експлуатація прокатного пункту у разі відсутності або закінчення терміну дії жодного з перелічених документів забороняється.

5.3. Відповідальність.

5.3.1 Юридичні та фізичні особи, які допустили порушення вимог Порядку облаштування прокатних пунктів водних атракціонів, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність згідно чинного законодавства.

5.3.2 Якщо порушення цих вимог стало причиною організації рятувальної операції на воді, то усі витрати, які пов'язані з цією операцією, відшкодовує порушник.

6. Водні мотоцикли і подібні до них судна

6.1 Підлягають усім вимогам Правил стандарту ISO, вимогам встановленого швидкісного режиму, дозволених органами місцевої влади як і місця виходу на воду та визначені маршруту руху.

6.2 Їх використання заборонено в районах пляжів та місць масового відпочинку населення.

7. Використання пасажирських суден та комерційне перевезення пасажирів

7.1 Використання пасажирських суден та комерційне перевезення пасажирів, здійснюється при наявності ліцензії, та додержання всіх вимог безпеки судноплавства.

7.2 Для здійснення перевезень визначається маршрут руху (фарватер), який окреслюється навігаційними знаками, забезпечується облаштованими місцями причалів для стоянок, посадки та висадки пасажирів та інше з додержанням усіх технічних вимог.

8. Охорона праці та життя людей на воді

8.1. Вихід маломірних і малих суден у плавання дозволяється при: сприятливих погодних умовах; технічній справності судна;

наявності устаткування та спорядження, яке перелічене в документах Регістра судноплавства України;

наявності діючих суднових документів та свідоцтва на право керування відповідним судном у певному районі плавання.

8.2. Судноводії маломірних і малих суден зобов'язані:

8.2.1. Мати при собі:

- свідоцтво на право власності (судновий білет);

- диплом (свідоцтво) на право керування судном відповідної категорії у певному районі плавання з відповідною потужністю двигуна та площею вітрил і талон попередження, що додається до диплома (свідоцтва);

- свідоцтво про придатність судна для плавання з відміткою щорічного технічного огляду;

у разі відсутності власника судна - документ, що підтверджує право даної особи на користування або розпорядження ним;

- план-завдання на рейс і документ на вантаж, що перевозиться.

8.2.2. Забезпечувати:

- безпеку плавання судна та пасажирів:

- своєчасне надання допомоги потопаючому:

- доставляння потерпілих на воді в лікувальні заклади;

- при погіршенні гідрометеорологічних умов перехід до укриття.

8.2.3. Надавати судно:

- працівникам охорони здоров'я для відправлення до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;

- державним інспекторам **Укрморрічінспекції** у випадках, пов'язаних з виконанням невідкладних завдань по забезпеченню безпеки плавання та для транспортування пошкоджених при аваріях чи несправних суден;

- працівникам державної лісової охорони для проїзду в супутньому напрямку до місць лісових пожеж.

8.2.4. Зупинити судно на вимогу державного інспектора **Укрморрічінспекції**

- передати їм для перевірки суднові документи;

- дати можливість перевірити технічний стан, номер двигуна, комплектність оснащення судна та наявність шкідливих для навколишнього середовища речовин.

8.3. У разі аварійного випадку з маломірними або малими суднами повідомити найближчий територіальний підрозділ Укрморрічінспекції, згідно положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті, затвердженого міністерством транспорту України від 20.11.2003 № 904 зі змінами, які внесені наказом Міністерства інфраструктури України від 01.11.2011

8.4. Під час плавання на безпалубному маломірному або малому судні пасажери та члени екіпажу повинні бути одягнені в рятувальні жилети.

8.5. Судноводіям маломірних і малих суден забороняється:

- виходити в плавання, що не зареєстроване згідно з чинним законодавством, без відповідних номерних знаків на бортах, без довідки про проходження технічного огляду;
- виливати за борт залишки паливно-мастильних матеріалів та викидати сміття;
- здійснювати плавання в районах, що заборонені для руху маломірних і малих суден, без дозволу територіального підрозділу **Укрморрічінспекції**;
- керувати судном в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння будь-якого ступеня;
- передавати керування судном особам, які знаходяться в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння будь-якого ступеня;
- порушувати норми пасажиромісткості та вантажопідйомності;
- керувати судном, не маючи при собі відповідного свідоцтва або диплому;
- відсутня відмітка про перевірку Правил плавання на ВВШ судноводіям;
- керувати судном, коли не забезпечено необхідного кругового огляду з поста керування судном, а також, осадка судна та висота надводного борту не відповідають технічним характеристикам даного судна;
- здійснювати рух при видимості менше 500 метрів;
- ставати на якір у межах судового ходу (фарватеру);
- заходити на пляжі, місця, відведені для відпочинку та проведення тренувань спортивних суден та де ведуться аварійно-рятувальні та водолазні роботи.
- маневрувати або зупинятися поблизу суден, що не є маломірними або малими;
- зупинятися біля пасажирських або вантажних причалів на дистанції ближче ніж 200 метрів;
- виходити на судовий хід (рекомендований курс, встановлену смугу руху), якщо видимість менше 1000 метрів, а вітрильним судном, крім того, і в темний час доби;
- здійснювати рух швидкісних суден на підводних крилах або повітряній подушці, якщо видимість менше 500 метрів;
- швартуватися до плавучих навігаційних знаків;
- перевозити вибухо - та вогнебезпечні вантажі;
- купатися з борту судна, яке не обладнане для цього;
- запускати шнуром підвісний мотор при включеній передачі, керувати моторним човном з підвісним мотором, стоячи, тримаючись за ручку газу, з мотором, не закритим кришкою.

8.6. У всіх випадках, що не передбачені цими Правилами, судноводії для забезпечення безаварійного плавання повинні вживати всіх можливих заходів, що диктуються звичайною практикою судноводіння аОо особливими обставинами конкретного випадку, маючи на увазі, що нежиття таких заходів не звільняє їх від відповідальності за наслідки аварії.

8.7. Судноводій на вимогу державного інспектора **Укрморрічінспекції** повинен пройти в установленому порядку медичний огляд для визначення стану алкогольного сп'яніння, впливу наркотичних чи токсичних речовин.

8.8. Всі інші планові види робіт на водних об'єктах, в тому числі і пов'язані з зануренням, повинні узгоджуватись заздалегідь з міжрегіональним відділом. Місця їх проведення огороджуються

9. Користування земснарядами

9.1. Земснаряди і допоміжні плавзасоби, що використовуються на водних об'єктах області у виробничих цілях (днопоглиблення, добування піску, сапропелю). Правил плавання по внутрішніх водних шляхах України незалежно від їх розмірів і типу основного робочого органу.

9.2. Земснаряди і допоміжні плавзасоби реєструються в територіальному підрозділі **Укрморрічінспекції** в установленому порядку.

Земснаряди повинні бути забезпечені рятувальними засобами, запасом аварійних матеріалів, медичною аптечкою та протипожежними засобами, згідно діючих, Правил пожежної безпеки та санітарних Правил для суден.

На борту земснаряда мають бути такі документи:

- суднове свідоцтво (судновий квиток);
- посвідчення на придатність для плавання з останнім актом технічного огляду судна Регістром судноплавства України;

- єдина книга огляду судна;
- суднова роль (штатний розпис);
- вахтовий журнал.

9.3. Експлуатація земснарядів і допоміжних плавзасобів дозволяється після проведення щорічних технічного і судноплавного оглядів суден державними інспекторами Регістру і територіального підрозділу **Укрморрічінспекції**. Дозвіл на експлуатацію видається територіальним підрозділом **Укрморрічінспекції**.

9.4. Для зв'язку з берегом на земснаряді встановлюється телефон або радіостанція, інші пристрої для подачі сигналів.

9.5. До обслуговування та експлуатації земснарядів допускаються особи, які пройшли спеціальну підготовку і мають видані підрозділом Укрморрічінспекції відповідні свідоцтва на право займати посади згідно із штатним розписом.

9.6. Щорічно перед відкриттям навігації (початком робіт) працівники земснаряда повинні пройти медичний огляд і перевірку знань на право займати посаду.

9.7. Для кожного працівника земснаряда на боргу мають бути посадові інструкції та інструкції по виконанню робіт з охорони праці.

9.8. Перехідні містки, доріжки, прокладені по пультпроводу земснаряда, мають бути обладнані леєрним огороженням, світильниками та рятувальними кругами, що встановлюються через 50 м по всій довжині доріжки (пультпроводу).

10. Класифікація внутрішніх водних шляхів області

10.1. Усі річки Харківської області по класифікації за площею водозбору належать до малих рік, Сіверський Донець - до середніх.

10.2. Усі поверхневі водні об'єкти області є внутрішніми водними шляхами.

10.3. За умови плавання суден, піднаглядних Регістру судноплавства України, внутрішні водні шляхи належать до розряду "Л", "Р".

і.т. оа умови плавання маломірних і малих суден усі річки, озера, ставки і водосховища належать до **I** розряду. Червонооскільське і Печенізьке водосховища належать до **II** розряду.

10.5. Водні об'єкти, на яких дозволяється плавання маломірних і малих суден, а також місця, заборонені для плавання маломірних і малих суден, повинні бути обладнані навігаційними плавучими, береговими знаками і вогнями, а також інформаційними (заборонними, попереджувальними, приписними) знаками встановленого зразка. Вказані знаки встановлюються місцевими органами виконавчої влади та орендаторами підлягають щорічному огляду **Укрморрічінспекцією** перед початком навігації. Схеми розміщення вказаних знаків та їх технічні характеристики узгоджуються з **Укрморрічінспекцією**.

10.6. Персональну відповідальність за забезпечення безпеки плавання маломірних і малих суден несуть фізичні особи або керівники юридичних осіб, яким належать вказані судна або які використовують їх за договорами оренди.

11. Порядок плавання маломірних і малих суден

на водних об'єктах області

11.1. Плавати маломірними і малими суднами на річках, озерах, каналах та інших водоймах області дозволяється на принципах загального водокористування, якщо не введено обмежень, що доведені до власників маломірних суден.

11.2 Навігація для маломірних, малих суден на водних об'єктах області відкрита з 1 травня і закрита 15 жовтня кожного року.

11.2.1 Термін відкриття та закриття навігації для маломірних, малих суден на водних об'єктах області може переноситися з розпорядження голови ХОДА з урахуванням гідрометеорологічних умов за ініціативою Харківського підрозділу Укрморрічінспекції.

11.2.2 Юридичним та фізичним особам, керівникам підприємств господарської діяльності що здійснюють промисловий лов риби на судноплавних ділянках річок і водоймищах, проведення гідротехнічних та підводних робіт в період закриття навігації, вихід на воду спеціальних плавзасобів, риболовних суден дозволяти тільки після узгодження з Харківським підрозділом Укрморрічінспекції.

11.3. Плавання на маломірних і малих суднах дозволяється лише в світловий день. У нічну пору всі плавзасоби мають бути закриті на замок в місцях їх дислокації.

Як виняток, дозволяється плавання в нічну пору суден рибоохорони, екологічної безпеки (контролюючих органів) при виконанні ними службових завдань, якщо судна обладнані для такого плавання.

11.4. Водні акваторії, де заборонено плавати маломірними і малими суднами (місця, відведені для купання, нересту риби та інші), мають бути огорожені буйками та інформаційними попереджувальними знаками. Виставлення буйків та знаків здійснюється власниками зазначених об'єктів.

11.5. На всіх водоймах області плавати на водних велосипедах дозволяється на відстані від берега не більше як 200 м, а на надувних гумових веслувальних човнах - на відстані 150 м.

11.6. На всіх річках, озерах, ставках, водосховищах маломірні та малі судна повинні неухильно виконувати наступні правила маневрування:

11.6.1. Якщо два маломірних або малих судна рухаються прямо чи майже прямо один до одного, то вони мають відвернути вправо і розійтися лівими бортами на безпечній відстані і швидкості так, щоб не ускладнювати рух один одного.

11.6.2. Якщо два маломірних або малих судна зближуються на перехресних курсах так, що виникає небезпека зіткнення, то судно, у якого інше судно з правої сторони, повинно дати йому дорогу (розвернутися, зупинитися).

11.6.3. Якщо вітрильне судно зближується з моторним чи веслувальним човном так, що виникає небезпека зіткнення, то моторне судно повинно дати дорогу вітрильному.

і і.о.ч. якщо два вітрильних судна зближуються так, що виникає небезпека зіткнення, то одне з них дає дорогу іншому в такому порядку:

- якщо судна рухаються різними галсами, то судно, що йде лівим галсом, дає дорогу іншому судну;
- якщо обидва судна йдуть однаковими галсами, то судно, що знаходиться "на вітрі", повинно дати дорогу судну, яке знаходиться "під вітром";
- якщо судно йде лівим галсом, має інше судно з навітряної сторони і не може визначити, яким галсом йде інше судно, то воно повинно дати йому дорогу;

Навітряною стороною рахується сторона протилежна борту, на якому знаходиться найбільше основне вітрило.

11.6.5. Моторне маломірне або мале судно, яке обганяє або розходить з веслувальним човном, водним велосипедом, моторним чи вітрильним судном, повинно проводити маневр обережно, враховуючи швидкість, хвилю, безпечну дистанцію і наслідки маневру. Як правило, обгін дозволяється проводити з будь-якого борту за відсутності перешкод.

Судно, що здійснює обгін, несе відповідальність за безпечний маневр.

Обгін заборонено:

- на акваторіях баз-стоянок, рейдів, портів;
- при проходженні місць масового відпочинку населення на воді;
- при підході до поромних переправ, мостів, земснарядів та інших стоянкових суден;
- у місцях з обмеженим оглядом та недостатньою видимістю.

11.7. Проходження маломірних і малих суден під мостами дозволяється через призначені для цього прогони, обладнані відповідними навігаційними знаками і вогнями згідно з діючим державним стандартом.

При проходженні стаціонарних і наплавних мостів, канатних поромних переправ, інших важких ділянок на річках, маломірне або мале судно, що йде вниз, проходить їх першим, а швидкісне судно - першим, незалежно від напрямку руху.

11.8. Маломірні і малі судна, обладнані пристроями для подання звукових і світлових сигналів, при виконанні маневрів в полі зору один одного повинні подавати такі сигнали:

- один короткий звук - "Змінюю свій курс вправо";
- два коротких звуки - "Змінюю свій курс вліво";
- три коротких звуки - "Мої рушії працюють назад";
- п'ять коротких звуків - "Попередження";
- три продовгуватих звуки - "Людина за бортом".

11.9. Маломірним і малим суднам, за виключенням випадків, коли вони виконують службові завдання, забороняється:

- маневрувати, зупинитися поблизу не маломірних суден, земснарядів, плавучих кранів, що рухаються або стоять;
- рухатися зі швидкістю більше як 5 км/год. в акваторіях пристаней баз-стоянок, пляжів, поблизу земснарядів, плав кранів і в межах населених пунктів;
- зупинитися або ставити на якір в межах судового ходу, а також біля плавучих навігаційних знаків, ближче 200 м від мостів, причалів, дебаркадерів і підводних переходів.

11.10. Сигнал "Лихо".

Судно, яке терпить лихо і потребує допомоги, повинно використовувати і подавати такі сигнали:

- безперервний звук будь-яким пристроєм для подачі звукових сигналів або безперервні удари в дзвін чи металевий предмет;
- полум'я на судні від палаючої бочки з мазутом, смолою і інше;
- повільне підняття та опускання рук, розведених у сторони;
- інші сигнали лиха, що зазначені у Правилах плавання на внутрішніх водних шляхах, якщо на судні є пристрої для їх подачі.

11.11. Судна при плаванні на річках, озерах, водосховищах області, неоголошених судноплавними, повинні дотримуватися в повному обсязі, крім даних Правил, Правил плавання на внутрішніх водних шляхах України.

11.12. У всіх випадках, що не передбачені цими Правилами, судноводій для забезпечення безаварійного плавання зобов'язаний вжити заходів, які диктуються звичайною практикою судноводіння або особливими обставинами даного випадку, маючи на увазі, що невжиття таких заходів не звільняє його від відповідальності за наслідки аварії.

12. Охорона навколишнього природного середовища

12.1. Земснаряди, дебаркадери, плав готелі, плав ресторани та інші плавзасоби мають бути обладнані ємностями для збирання зливних та інших забруднених вод, які повинні систематично передаватися на спеціальні споруди для очищення та знезараження з обліком у спеціальному журналі.

12.2. Власникам маломірних і малих суден та судноводіям забороняється:

- плавати на маломірних і малих суднах на водних об'єктах, віднесених до заповідників та заказників;
- виходити в плавання на суднах з двигунами, що мають несправності поршневої групи, паливної та мастильної систем;
- зливати за борт паливно-мастильні матеріали, викидати у воду сміття та інші відходи.

12.3. Власники і судноводії маломірних і малих суден зобов'язані не допускати дій, що завдають шкоду навколишньому середовищу, вимагати цього від інших осіб і своєчасно інформувати відповідні організації та установи про виявлені недоліки та порушення, пам'ятаючи, що охорона природи і навколишнього середовища є важливим обов'язком кожного громадянина нашої держави.

II. ПОРЯДОК ЕКСПЛУАТАЦІЇ БАЗ ДЛЯ СТОЯНКИ МАЛОМІРНИХ І МАЛИХ СУДЕН

1. Загальні положення

1.1. Даними правилами регламентується організація безпечного утримання баз для стоянки маломірних і малих суден (далі - судна).

Вимоги щодо утримання баз, які розташовані в прикордонній смузі або контрольованому прикордонному районі, визначаються постановою Кабінету Міністрів України "Про прикордонний режим".

1.2. Порядок є обов'язковим для виконання на території Харківської області, поширюється на юридичних та фізичних осіб, діяльність яких пов'язана з експлуатацією маломірних і малих суден (крім суден Міноборони, Державної прикордонної служби України, СБУ, МВС). Встановлюються основні вимоги при проектуванні, побудові баз стоянок для маломірних і малих суден.

1.3. Терміни та визначення, що містяться у цих Правилах:

аварійна подія (АП) - аварія, інцидент з маломірним або малим судном;

база для стоянки маломірних і малих суден - суб'єкт господарювання, одним зі статутних напрямів діяльності якого є надання послуг з безпечного утримання маломірних і малих суден, і який утримує і використовує спеціально обладнані для цього гідротехнічні споруди або природні берегові об'єкти, за винятком баз та інших пунктів базування суден рибного господарства; прокатна база - спеціалізована база, на якій маломірні і малі судна надаються у користування

(експлуатацію) юридичним або фізичним особам у встановленому порядку; система управління безпекою (СУБ) - структурована і документована система, яка дає змогу персоналу бази ефективно провадити її політику в галузі забезпечення безпеки та захисту довкілля; спортивна база - спеціалізована база, де базуються тільки судна, що використовуються виключно для тренувань зі спортивною метою, та судна, ідо їх обслуговують.

1.4. База організовується для забезпечення:

цілодобової безпечної стоянки суден;

- безпечного виконання судових робіт:

- безпечної посадки на судна та висадки з суден пасажирів і екіпажу;

схоронності суден, двигунів та іншого судового обладнання.

1.5. У залежності від граничної кількості суден, що утримуються на базі, їй присвоюється один із наступних класів:

- 1- й клас - понад 3000 одиниць;
- 2- й клас - від 2001 одиниці до 3000 одиниць;
- 3- й клас - від 1001 одиниці до 2000 одиниць;
- 4- й клас - від 501 одиниці до 1000 одиниць;
- 5- й клас - від 101 одиниці до 500 одиниць;
- 6- й клас - від 51 одиниці до 100 одиниць;
- 7- й клас - від 26 одиниць до 50 одиниць;
- 8- й клас - від 11 одиниць до 25 одиниць;
- 9- й клас - до 10 одиниць.

2. Реєстрація баз маломірних і малих суден

2.1. Усі бази підлягають реєстрації в Укрморрічінспекції.

2.2. Реєстрація бази маломірних і малих суден здійснюється згідно наказу Міністерства транспорту України № 641 від 16.07.2004 року «Про затвердження Інструкції про огляд баз для стоянки маломірних (малих) суден та наказу Міністерства транспорту України № 642 від 16.07.2004 року «Про затвердження Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден»

2.3. **Укрморрічінспекція** у місячний термін перевіряє надані документи і приймає рішення про реєстрацію (відмову в реєстрації) бази. При цьому робиться відповідний запис у Журналі реєстрації баз та видається (у разі прийняття рішення про реєстрацію) Свідоцтво про реєстрацію бази.

3. Вимоги до організації експлуатації баз

3.1. Відповідальність за безпечну експлуатацію та утримання бази, організацію контролю за схоронністю суден та їх випуском у плавання несе адміністрація бази. Основні організаційні засади функціонування бази повинні бути включені до системи управління базою і відповідати вимогам, установленим цими Правилами.

3.2. Базы повинні розміщуватись на ділянках з невеликою швидкістю течії, де є захист від негативних факторів: вітру, хвиль та криги.

3.3. Базы, стоянки маломірних і малих суден реєструються в **Укрморрічінспекції (Харківський відділ)**, пред'являються для проведення щорічного огляду санітарної та протипожежної служби, охорони навколишнього середовища.

3.4. Базы не можуть бути розташовані ближче ніж за 100 м від дебаркадерів та інших причальних споруд та не ближче ніж за 500 м від гідротехнічних споруд та мостів.

3.5. Межа акваторії та території бази повинна бути огорожена (у тому числі понтонами, бонами або плавучими знаками на воді).

3.6. Для безпечного утримання суден та причалів на базі можуть бути побудовані захисні споруди (дамби, хвилеломи та інше).

3.7. Якщо захисні споруди бази при паводках затоплюються, то на них повинні бути встановлені знаки навігаційного огороження.

3.8. Габарити суднових проходів на базах повинні забезпечувати безпечний прохід та розходження найбільшого із суден, що перебуває на базі.

зм. не менше одного разу за навігацію акваторія оази повинна бути протралена, про що організацією бази складається відповідний акт.

3.10. Адміністрація бази повинна постійно сповіщати судноводів про фактичну гарантовану глибину акваторії та наявність перешкод для плавання маломірних і малих суден.

3.11. Територія бази повинна мати:

- під'їзні автомобільні шляхи;
- спеціальну ділянку (місце) з ємностями для сухого сміття та відходів нафтопродуктів;
- спеціально обладнаний причал для посадки та висадки пасажирів;
- обладнану штрафну площадку для зберігання суден, плавання яких заборонено в порядку, установленому законодавством, та тих, що не мають власника.

3.12. База повинна бути обладнана телефонним та гучномовним зв'язком.

3.13. Розміщення на території бази паливних та мастильних матеріалів допускається тільки в порядку, визначеному чинним законодавством.

3.14. На кожній базі повинні бути обладнані рятувальні пости, а на прокатних базах та базах стоянки 1 -7 класів повинне бути чергове рятувальне судно в постійній готовності до негайного виходу.

3.15. Судноводій чергового рятувального судна повинен бути проінструктований, знати свої обов'язки, уміти надавати невідкладну медичну допомогу, знати прийоми рятування потоплюючих.

3.16. Протипожежне та рятувальне обладнання бази в кількості, встановленій законодавчими актами, повинно бути справним, розміщуватися на штатних місцях і бути готовим до негайного використання.

3.17. У темний час доби акваторія та територія бази повинні мати необхідне освітлення, встановлене таким чином, щоб не заважати судноводіям суден, що проходять у районі розташування бази.

3.18. На краю причалів повинні бути встановлені "білі" кругові вогні на висоті не менше 2 метрів від настилу причалу.

3.19. На базі має бути обладнаним не менше одного інформаційного стенда, на якому розміщуються:

- схема бази;
- план стоянки суден біля пірсів (причалів);
- схема руху суден на акваторії бази;
- правила користування базою і суднами, встановлені адміністрацією бази;
- правила користування базою і суднами для спортивних тренувань та змагань, установлені адміністрацією бази;

- правила попередження нещасних випадків з людьми;
- розклад дій при пожежі або падінні людини у воду;
- гідрометеорологічні дані на кожен день та прогноз погоди;
- інформація про аварійні випадки та порушення правил користування суднами;
- комплексний план природоохоронних заходів;
- плакати, пам'ятки, інша наочна агітація з безпечного користування маломірними і малими суднами та базами, з охорони праці, довкілля, протипожежної та протиепідемічної тематики тощо.

3.20. Стенди повинні бути розташовані таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до них судноводіїв та осіб, які користуються прокатними суднами.

3.21. Адміністрація кожної бази повинна мати і пред'являти на вимогу посадових осіб **Укрморрічінспекції**:

- документи, що є необхідними для експлуатації бази;
 - свідоцтво про реєстрацію бази; технічний паспорт бази;
 - свідоцтва Регістра судноплавства України на гідротехнічні споруди, що належать базі або експлуатуються нею (за наявності);
 - акти огляду бази органами державного нагляду;
 - правила користування базою і суднами, установлені адміністрацією бази; Журнал обліку приписного флоту; Журнал випуску суден у плавання; Інструкцію з випуску суден у плавання;
- акти випробування трапів, містків, сходень та іншого обладнання;
 - перелік інформаційно-комунікаційних засобів із зазначенням номерів телефонів та електронних адрес для зв'язку з **Укрморрічінспекцією**;

перелік дійсних номерів телефонів пожежної охорони, міліції, медичних та рятувальних служб, підрозділу Державної прикордонної служби України (у прикордонній смугі або контрольованому прикордонному районі) із зазначенням точної адреси.

3.22. Причали, трапи, сходні, містки для сполучення з берегом і сусідні причалами повинні мати: цілісний настил; достатню площу для безпечного розміщення людей та виконання необхідних робіт; достатню ширину, що повинна забезпечити прохід не менше двох чоловік; необхідні швартовні засоби; відбійні пристрої; протипожежне та рятувальне обладнання відповідно до встановлених норм; надійне кріплення до берега (грунту); написи про допустиму кількість ошвартованих суден; написи "Випробувано" із зазначенням року та місяця випробування; вільні під'їзди для пожежних машин. Випробування причалів, трапів, сходів, містків здійснюється відповідно до встановлених законодавством вимог.

3.23. Відповідальність за організацію робіт із забезпечення безпеки судноплавства, стан безпеки судноплавства, функціонування системи управління безпекою, профілактичну роботу із попередження аварійних подій, у тому числі безпечну експлуатацію та утримання бази, організацію контролю за схоронністю суден та їх випуском у плавання, покладається на керівника бази.

3.24. Для організації роботи щодо забезпечення безпеки судноплавства, функціонування системи управління безпекою призначається відповідальна особа (особи) або створюються відповідні служби (підрозділи).

3.25. Перелік завдань для адміністрації бази, особи (осіб), відповідальної за забезпечення безпеки судноплавства, працівників відповідних служб (підрозділів) затверджується керівником бази.

3.26. Для попередження аварійних подій та забезпечення системності в роботі з питань безпеки на базі під час навігації щомісяця проводяться дні безпеки.

3.27. Перед проведенням дня безпеки видається наказ, у якому:

- указуються відповідальні особи або структурні підрозділи бази, які підлягають перевірці;
- призначається склад комісії з перевірки і термін її роботи;
- визначаються питання, за якими здійснюється перевірка.

3.28. Адміністрація бази повинна організувати такий порядок роботи, при якому інформація про аварійну подію передається негайно. Цей порядок має бути документально закріплений.

3.29. Керівник або інший працівник бази повинен негайно повідомити про аварійну подію **Укрморрічінспекцію**;

4. Вимоги до суден, що приписані до бази 4.1. Після реєстрації в Судновій книзі України кожне

маломірне і мале судно приписується до конкретної бази.

4.2. Судно, що приписане до бази, повинно мати на базі постійно закріплене за ним місце, біля якого фарбою вказується реєстраційний номер судна.

4.3. Судна повинні відповідати чинним вимогам з безпеки судноплавства стосовно придатності до плавання та безпечного утримання на базі.

4.4. Судновий інвентар під час стоянки судна повинен зберігатись у складському приміщенні.

4.5. Судна, приписані до бази, реєструються в Журналі обліку приписного флоту.

5. Випускний режим

5.1. Для забезпечення контролю за виходом у плавання та поверненням суден на кожній базі повинен бути встановлений випускний режим. Випуск у плавання суден здійснюється чергово-вахтовою службою відповідно до інструкції з випуску суден.

5.2. Інструкція з випуску суден погоджується з **Укрморрічінспекцією (Харківський відділ)** і затверджується адміністрацією бази; для баз, розташованих у прикордонній смузі або контрольованому прикордонному районі, інструкція затверджується відповідно до законодавства.

5.3. Для перевірки суден, що виходять у плавання, на базі повинні бути організовані контрольний пост та випускні ворота.

5.4. Якщо адміністрація бази не має змоги обладнати випускні ворота, то контрольні пости повинні бути організовані в зручних місцях.

5.5. Вихід та повернення судна повинно фіксуватись у спеціальному Журналі випуску суден у плавання, де зазначаються:

- номер судна, прізвище та ініціали судновласника;
- склад екіпажу та пасажирів;
- маршрут плавання;
- час виходу судна;
- орієнтовний та фактичний час приходу судна.

Запис у журналі підтверджується підписом судновласника (судноводія).

5.6. Перед виходом судна у плавання чергово-вахтова служба перевіряє:

- свідоцтво судноводія на право керування судном, у тому числі відмітки про своєчасне проходження перевірки знань;
- судовий білет;
- свідоцтво про придатність судна до плавання;
- акт технічного огляду;
- наявність судового обладнання та рятувних засобів згідно з установленими нормами;
- виконання вимог щодо пасажиромісткості та навантаження судна, а також правильності розміщення пасажирів та вантажу;
- наявність необхідних написів на бортах судна;
- відповідність технічного стану судна вимогам судових документів.

Випуск суден у плавання у разі невиконання хоча б однієї із зазначених вимог забороняється.

5.7. Вихід судна в плавання забороняється також у таких випадках:

- якщо очевидно, що судноводій чи пасажир перебувають у нетверезому стані або в стані наркотичного сп'яніння;
- коли фактичний чи прогнозований стан вітру, хвиль та інших гідрометеорологічних умов не забезпечує безпечного плавання;
- коли база не має Свідоцтва про реєстрацію бази.

5.8. Рух суден на акваторії бази або їх вихід може бути обмежений адміністрацією бази або Укрморрічінспекцією за часом доби, за погодними умовами та типами суден.

5.9. При складанні реєстраційної картки бази для стоянки маломірних і малих суден, Журналу реєстрації баз для стоянки маломірних і малих суден, Журналу обліку приписного флоту, Журналу випуску суден у плавання, Переліку завдань та отримання свідоцтва про реєстрацію бази для стоянки маломірних і малих суден необхідно керуватись чинними наказами Міністерства транспорту та зв'язку України.

6. Обмеження або заборона експлуатації бази

6.1. Якщо під час проведення огляду бази виявлені будь-які недоліки посадова особа **Укрморрічінспекції**, залежно від ступеня небезпеки, повинна в установленому порядку видати припис щодо:

заборони експлуатації бази; заборони виходу суден з бази; обмеження руху суден на акваторії бази;

установлення терміну усунення виявлених недоліків без додаткових обмежень.

6.2. Посадова особа **Укрморрічінспекції** повинна заборонити подальшу експлуатацію бази в таких випадках:

а) у разі відсутності (або закінчення терміну дії):

свідоцтва про реєстрацію бази маломірних і малих суден: технічного паспорта (технічного звіту) бази;

призначення особи, відповідальної за забезпечення безпеки судноплавства (БС); правил користування базою і суднами, установлених адміністрацією бази;

б) якщо виявлена істотна фактична невідповідність наявних характеристик бази та її стану записам у технічному паспорті, реєстраційній картці, системи управління безпекою (СУБ) бази, вимогам Правил безпечної експлуатації баз маломірних і малих суден;

в) у разі відсутності:

- обладнаного рятувального поста, а на прокатних базах та базах стоянки 1-7 класу - чергового рятувального судна;
- протипожежного та рятувального обладнання бази в кількості, передбаченій встановленими законодавством нормами; його несправності або неможливості негайного використання.

6.3. Посадова особа Укрморрічінспекції повинна заборонити вихід суден з бази в таких випадках:

а) у разі відсутності:

- Журналу випуску суден у плавання;
- Журналу обліку приписного флоту;
- Інструкції з випуску суден у плавання;
- актів виконання тральних робіт;
- актів випробування трапів, містків, сходень;

б) якщо не забезпечуються:

- цілодобова безпечна стоянка суден, а кількість суден, розташованих на базі, перевищує допустиму;
- безпека виконання судноводіями суднових робіт;
- безпечна посадка на судна та висадка з суден пасажирів і екіпажу;
- установлений порядок випуску суден;
- негайна передача в установленому порядку інформації про АП;

в) якщо судноводій чергового рятувального судна на прокатних базах та базах стоянки 1-7 класу не знає своїх обов'язків, не може надати невідкладної медичної допомоги, не знає прийомів рятування потопаючих;

г) якщо акваторія бази не протралена.

6.4. Посадова особа **Укрморрічінспекції** повинна встановити обмеження руху суден на акваторії бази в таких випадках:

- наявність плавучих або підводних перешкод для плавання на акваторії бази;
- за несприятливих погодних умов;
- в інших випадках, якщо посадова особа Укрморрічінспекції має підстави вважати плавання на акваторії бази небезпечним.

6.5. Якщо немає підстав для заборони експлуатації бази, заборони виходу суден з бази, обмеження руху суден на акваторії бази, посадова особа Укрморрічінспекції встановлює термін усунення виявлених недоліків (у разі їх наявності) без додаткових обмежень.

6.6. При складанні акту огляду бази для стоянки маломірних і малих суден необхідно керуватись чинними наказами з цих питань Міністерства транспорту та зв'язку України.

IV Окремі питання, що потребують узгодження територіальним підрозділом Укрморрічінспекції

1.1 Проекти будівництва на судноплавних річках повітряних (підводних) переходів (ліній ЛЕП, електрозв'язку, трубопроводів), автомобільних та залізничних мостів, водозаборів, гідропоруд, причалів, переправ.

1.2 Проекти будівництва та реконструкції на всіх водоймах області баз- стоянок маломірних суден, пунктів добування сапропелю та інших матеріалів; місць масового відпочинку людей, проведення тренувань, змагань на маломірних (малих) та спортивних суднах.

1.3 План-схема розміщення суден при зимовому відстої.

1.4 Встановлення будь-яких берегових і плавучих знаків.

1.5 У разі потреби експлуатації плавзасобів у міжнавігаційний період на водоймах, вільних від льоду, судновласникам необхідно розробити додаткові заходи із забезпечення безпеки судноплавства і узгодити їх з територіальним підрозділом Укрморрічінспекції.